

ROAMING ANTHROPOLOGY SEMINAR IV

‘TITO – stara ikona v novih kontekstih’

Nova Gorica, 27. 4. - 1. 5. 2006

Nekaj besed o samem projektu ‘Roaming Anthropology seminar’:

Seminar 'Roaming Anthropology' /'Potujoča antropologija'/ je nastal leta 2002 kot projekt srbskih študentov etnologije / antropologije, ki jim je bilo dovolj tišine, ki je v devetdesetih letih zavela med некоč sodelujočimi Oddelki za etnologijo in/ali antropologijo Jugoslavije. Seminar temelji na preprosti ideji, da študentje iz Skopja, Beograda, Zagreba in Ljubljane (univerze, ki poučujejo etnologijo in/ali kulturno antropologijo) enkrat na leto izmenjajo svoje poglede in se pogovorijo o določeni aktualni temi. Že ime seminarja pa pove, da naj bi seminar potoval in tako vsako leto potekal v drugi državi (Makedonija, Srbija in Črna Gora, Hrvaška, Slovenija) ter v organizaciji druge skupine študentov. Doslej je seminar potekal trikrat, in sicer dvakrat v Beogradu (2001, 2004) in enkrat na Ohridu (2002). Letos seminar organizirajo dodiplomski in podiplomski študentje Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Na predhodnih treh srečanjih so se študenti in študentke ukvarjali s proučevanjem subkultur. Z letošnjim seminarjem pa so slovenski organizatorji začutili potrebo po nečem bolj lokalno specifičnem, po nečem kar moramo in lahko raziskujemo prav na tem prostoru. Zato so se študentje Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo v Ljubljani odločili, da poiščejo temo, ki je skupna ravno prostoru, iz katerega prihajajo vključeni v projekt Roaming anthropology. Glede na nedavne spore okoli Titovih napisov po raznih slovenskih hribih, so se odločili, da so sodobne reprezentacije Tita in ostale simbolike povezane s SFRJ nedvomno tema, ki bo študente zanimala. Temo letošnjega seminarja, ki so ga poimenovali 'Tito – stara ikona v novih kontekstih', so izbrali zaradi njene aktualnosti in zaradi dejstev, da je simbolika nekdanje države še vedno prisotna v tem prostoru, da se manifestira in reproducira v različnih oblikah, da ljudje do nje gojijo čustva itd. Ikona Tita ostaja prisotna v kolektivnem in individualnih spominih, popularni kulturni, topografijah mest, v umetnosti in politiki, predvsem pa v zelo konkretnih okoljih, kjer se njegove spomenike podira, spreminja imena ulic, trgov itd. Letošnja tema seminarja bo tako obravnavala specifični pogled v postsocialistično obdobje, v katerem je prišlo do ponovnega branja in reinterpretacije polpretekle zgodovine in njenih simbolov. Odnos ljudi do naše preteklosti se ne skriva le v raznih političnih manifestacijah, temveč prav tako na ravni vsakdanjega življenja, ki pa je predmet proučevanja etnologije in kulturne antropologije.

Namen seminarja je torej postaviti sočasne konstrukcije Tita in ostale simbolike SFRJ v primerjalni vidik na ravni celotne nekdanje skupne države. Ideje o tem, kaj vse bi lahko študentje raziskovali, so pokazale, da smo pred nekim zelo širokim raziskovalnim področjem. Naštejmo le nekaj teh problematik: napisi »Naš Tito« na pobočjih hribov in spori okoli njih; preimenovanje mest, ulic in trgov; klubi, restavracije, trgovine in bari povezani z ikonografijo SFRJ; pojavljanje simbolike SFRJ v popularni kulturi (glasba, film, likovna umetnost, strip); dogodki okoli Titovih spomenikov (Kumrovec); muzejske zbirke (reprezentacije SFRJ v muzejih); Tito in SFRJ v sodobnih zgodovinskih učbenikih; politiki in stranke o Titu in SFRJ; in še in še. Študentske raziskave so pričakovanja organizatorjev v veliki meri izpolnile, saj bodo njihovi referati predstavili večino od navedenih tematik.

Kar zadeva samo vedo etnologijo in kulturno antropologijo, organizatorji ugotavljajo, da ukvarjanje s simboli nekdanje Jugoslavije v sodobnih kontekstih sega na številna aktualna

raziskovalna področja te vede: politična antropologija; popularna kultura; antropologija prostora; antropologija časa; simbolna antropologija; socialni spomini; antropologija Balkana; post-socializem in tranzicija ipd.

Seminar poteka in bo potekal v več fazah. V prvi fazi so študentje vseh sodelujočih Oddelkov za etnologijo in/ali kulturno antropologijo pod mentorskim vodstvom opravili raziskave na predpisano temo in pridobili primerno teoretično podlago. Druga faza projekta sledi na seminarju v Novi Gorici, kjer bodo študentje v obliki referatov predstavili svoje raziskovalne izsledke, v obliki diskusij soočili mnenja in poslušali nekaj predavanj. Predstavitve referatov, debatna pretresanja in predavateljska usmerjanja pomenijo kvalitativni doprinos h končnemu cilju seminarja, to je k oblikovanju tekstov, ki bodo v tretji fazi strokovno ovrednoteni in na podlagi tega izbrani za objavo v znanstvenem zborniku.

Sodelujoči pri projektu 'Roaming anthropology seminar' so študentje naslednjih Oddelkov:

1. Oddelenieto za etnologija i kulturna antropologija, Prirodno matematički fakultet, Univerzitet 'Sv. Kiril i Metodij' Skopje, Makedonija
2. Odeljenje za etnologiju i antropologiju, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija in Črna gora
3. Odelenje za etnologijo, Filozofski fakultet, Univerza u Zagrebu, Hrvaška
4. Oddelek za etnologijo in kulturno antropologijo, Filozofska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Slovenija.

Organizatorji letošnjega seminarja so študenti Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani.

Program 'IV. Roaming anthropology seminarja', Dijaški dom Nova Gorica, 27.4. - 1.5. 2006:

1. dan, četrtek 27. 4.:

16:00h – 18:00h: Uvod v seminar:

Andrej Malnič: predavanje o mestu Novi Gorici

Anja Medved in Nadja Velušček: film 'Mesto na travniku'

2. dan, petek 28. 4.:

9.30h – 13:00h: Študentski referati:

Anja Gjorgjeska (Makedonija): Likot na Tito vo denesno Skopje

Maja Stegovec in Tina Vareško (Slovenija): Jugonostalgija v Sloveniji

Filip Jordanov (Makedonija): Mikro Tito

Marko Pišev (Srbija in Črna gora): Vinčansko pismo

Željka Petrović in Tihana Rubić (Hrvaška): "Druže Tito, mi ti se kunemo": Glazba na proslavi Dana mladosti u Kumrovcu, godine 2004

15:00h – 16:30h: Predavanje mentorja:

Saša Nedeljković (Srbija in Črna Gora): Suvremene mitologizacije

3. dan, sobota 29. 4.:

9:30h – 13:00h: *Študentski referati:*

Iskra Gerezova (Makedonija): Toj pak krene galama

Aleksandar Banjanac (Srbija in Črna gora): Tito iz komšiluka

Sara Arko (Slovenija): Kje so spomeniki?

Katja Krajnc, Urša Valič, Saša Starec in Barbara Turk (Slovenija): Kamniti grafiti ali težave s Titom (etnografski film)

4. dan, nedelja 30. 4.:

9:30h – 13:00h: *Študentski referati:*

Jelena Rajčević (Srbija in Črna gora): Politički mitovi proistekli iz koncepta SFRJ: Mitologija Mire Marković

Aleksandar Ristevski (Makedonija): Tito nostalgija

Ivana Belasić (Slovenija): Problematika spreminjanja državnih simbolov v Republiki Sloveniji

Dijana Lukič (Slovenija): Tito v zgodovinskih učbenikih v Sloveniji – primerjava med osemdesetimi in devetdesetimi leti

15:00h – 17:30h: *Predavanji mentorjev:*

Davorin Trpeski (Makedonija): Politična antropologija danes

Rajko Muršič (Slovenija): Post-socializem na primeru CZD